

DE LAATSTE HAND.

3

Bij 't ernstig werk, dat wij bereiden,
Betaamt gewis een ernstig woord . . .

Zoo wij naar waarheid menschen heeten,
D'onstertelijken God verwant,
Dan moet de geest het Waarom weten
Bij jed're schepping onzer hand.

TEN KATE. (Naar Schiller.)

Hij legt de laatste hand aan de vaas. Wat een arbeid heeft hij er reeds aan besteed! Van een uiterst fijne leemsoort heeft hij haar gemaakt, en zorgvuldig heeft hij haar gebrand. Als onze plaat de juiste kleuren weergaf, zoudt ge zien, dat ze lichtgeel is, en dat de figuren bruin, donkerbruin zijn. Met welk een nauwkeurigheid moest de pottenbakker-graveur de omtrekken der figuren met een scherpe punt inkrassen, en straks de oppervlakte er van met kleur bedekken. De arbeid is geslaagd. Nu moeten nog enkele lijnen aangebracht, die 't effect verhoogen. De laatste hand wordt aan het werkstuk gelegd. Dan is 't klaar, en zal het den maker prijzen in fraaie lijn en zachte tint. Dan is 't een vat ter eere . . .

Maar hoe kan die nijvere zoon van het Zuiden ook in de verte vermoeden, dat honderden jaren later de oudheidkenners zich buigen zullen over zijn werk, het zullen bestudeeren, aantekeningen zullen maken over elke lijn en elke nuanceering en hun kennis der beschavingshistorie zullen vermeederen door zijn vaas nauwkeurig waar te nemen?

En toch — zoo zal het wezen.

Men zal uit die vaas den werkmeester trachten te kennen, den werkmeester en zijn kunst.

En men zal hem een Griek noemen of zoo hij dit niet mocht geweest zijn — een Italiaan misschien? — toch van Grieksche kunst en van navolging van het Grieksche model spreken.

Of wijst niet die ongemeene keurigheid van teekening en die nauwkeurige verdeling der ruimte op Grieksch overleg? Is niet dat geel en dat bruin kenmerk van de oudste groep vazen, die men kent, en heeft men in verschillende begraafplaatsen in Athene niet veel van dergelijk vaaswerk gevonden? Bovendien, zegt de teekening op het vat niet alles ten slotte? Min of meer volkomen plantenvormen, menschen, dieren, fabelachtige monsters — het zijn al motieven uit de Grieksche kunstwereld of uit die van den Griekschen godsdienst. Dat hier van een Syrisch-Phoenicischen invloed sprake moet zijn, is reeds lang gevonden.

Daar hebt ge, om niet meer te noemen, dien vorm daar vóór u: de strenge stieleering herinnert nog slechts van verre aan het blad van den waaierpalm. En deze palmetten, nu eens smaller, dan weer breeder, sierden de noklijn van de tempels van Hellas en de vazen, die speciaal den naam van Grieksche dragen.

Neen, — de man, die daar de laatste hand legt aan zijn prachtvat, vermoedt niet, dat ook dit, met zoovele andere, wegens de groote verscheidenheid van tafereelen een bron zal zijn voor de kennis van den godsdienst en het maatschappelijk leven der Grieken, en dat men eens de echtheid van zijn gewrocht zal onderzoeken door nauwgezette studie van lijn en kleur, van vorm en zwaarte.

Misschien krijgt het dan, zoo het nog ongeschonden is, een eereplaats in een museum.

In ieder geval kan het nog gaaf zijn en zijn kleur hebben als de maker er van . . .

Maar zie hem nu eens goed aan, Hij is er bij, bij z'n werk.

Hij is geslaagd ook — lees het toch op dat andere gelaat, in den vriendelijken mondtrek van haar, die in

zijn werk opgaat, die er notitie van neemt, die zich verheugt over een wél-sprekend werkstuk van hem.

Als ze straks opziet, zult ge die bruine oogen zien glinsteren van geluk, van gepasten trots. En hij zal zóó de stift uit de hand leggen, de vaas neerzetten, en dan zullen ze samen haar bewonderen.

Volharding heeft het reeds zoover gebracht. Dat is nu geworden van die kneedbare klei-aarde! Nu kan reeds de laatste hand gelegd aan 't vat.

En toch weten ze niet de beteekenis van hun arbeid, de beteekenis van den arbeid in 't gemeen. In dat afwerken van taak brengt de kunstenaar een deel der schepping Gods tot bestemming. Want dat is arbeid en dat is hij alleen: ontplooiing van kracht, ontwikkeling van scheppingsgave.

Zoo heeft de Schepper zélf gewerkt in Zijn groot Heelal. En al wat in Gods natuur verhinderd wordt, om tot de bestemming te komen, is door des menschen zonde geoordeeld om onder te gaan, voor het tot z'n bloei en z'n welvaart komt. Dan wordt de bloemknop afgescheurd van den stengel, en dan wordt de fijne roos platgetreden en bezoedeld, in stee van te pronken in volle pracht, te verrukken met tint en geur.

God schiep om te volmaken.

En arbeid, die waarlijk adelt, stuurt langs vaste lijn naar het doel, en rust niet vóór hij is afgewerkt, vóór het doel is bereikt.

In dat leggen van de laatste hand aan eenig werk ligt dan ook een zegen. Er was dan een voortvaren en een volharden, een moed-houden misschien bij veel teleurstelling, bij vermeerdering van moeilijkheden, bij toeneming van bezwaren.

Het einde kroonde het werk. En met een lied van vreugde op de lippen kon de palm der eere worden weggedragen.

Volharden tot het einde.

Getrouw tot den dood.

Wie denkt hier niet aan de hoogste dingen, waarvoor God óók de wet der volharding stelde, waarbij Hij óók standvastigheid vraagt en genade tot getrouwheid geven wil?

Maar ook voor de gewone dingen des dagelijkschen levens, die, wélbeschouwd, óók ernstig zijn, mogen we elkander aan dien eisch voor onzen arbeid wel herinneren. Vele menschen beginnen wel, maar blijven halverwegen, zoo niet vroeger steken.

Velen beginnen met een ijver, die verbaast, en dringen rustige werkers op zij, om . . . allengs te verflauwen en bij geringe teleurstelling een onverdiende rust te zoeken.

Volharden bij het ideaal — de leuze niet alleen, maar ook de daad. Dan zal het leggen van de laatste hand aan eenig werk, dat God ons op de handen zet, kunnen geschieden met een oog, dat van vreugde tintelt, met een blij hart, dat de gedachten Gods gelezen heeft in de werken van Diens vingeren.

En als we dan zóó hebben gewerkt, zóó hebben geleefd, dan zullen we eens op aarde de laatste hand leggen aan ons vat, met de blijde zekerheid, dat we het niet tevergeefs hebben gemaakt.

Het zal af zijn en een vat ter eere zijn.

Niet ter eere van ons, zelf leemen vaten en niets meer, maar van Hem, die ons een plekske gunde op deze aarde, om er te mogen werken in Zijn dienst, tot eere van Zijn Naam.

Onze namen vergaan.

Het zij ons goed.

Zoo maar Gods Naam verheerlijkt wordt, ook door wat onze hand, ons hart, ons hoofd mochten arbeiden.

A. L. V. H.

